

→ EL RETRAT

Pep Masana

Josep Maria
Ballarín:
"Catalunya és
una nació
de nacions"

Home **culte** i **savi** en moltes matèries
és, **mossèn** per damunt de tot →

Mossèn **Ballarín** és un home tan culte i multidisciplinar que no sembla d'aquest temps, on tot està tan especialitzat. El seu llibre **Mossèn Tronxo** va arribar a ser rècord de vendes al seu temps, Santa Maria, på cada dia premi **Ramon Llull** i fins i tot ha rebut la **Creu de Sant Jordi**, essent el capellà català més mediàtic i segurament polèmic.

Però, és dins l'àmbit de l'espiritualitat, de la teologia, del fer de capellà (que ell en diu feina de servei a l'amistat), on la seva figura ha adquirit la seva autèntica dimensió perquè com ell diu és la feina que està per damunt de tot, estar al costat de la gent és el més important.

Ell, que en temps de preses, ha reivindicat sempre la contemplació i el silenci, no tan sols ha sabut mirar, sinó que a més ha vist el fons dels homes i la societat, i és per això que els seus pensaments i reflexions continuen essent un referent.

“Entre marrades i dreceres, vet ací, l’any 1920.

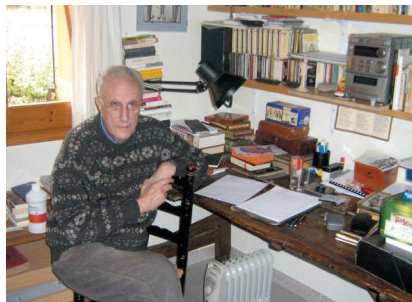
Un any com els altres per a gairebé tothom, però no pas per a mi. M’asseguren que hi vaig néixer”.

.....

“Quan tot Europa ha perdut les festes dels folls, Berga ha sabut conservar-ne la millor”

—Com es veu aquest món, ple de crisis polítiques i econòmiques, des de Gósol?

— Mira, els polítics són incapaços d’arreglar la crisi. I encara m’ho sembla més veient com el **Zapatero** i el **Moratinos** fan el ridícul per tot arreu, aquí a i l’estranger. D’altra banda, aquesta crisi tampoc la resoldran els “taurons” de les finances, que són precisament els que ens hi han dut, a la crisi; per això, i no sé si hi podran dir alguna cosa els qui de veritat hi entenen, com ara els economistes

objectius, que més aviat semblen deixats de banda.

—Una crisi que també afecta de ple el Berguedà.

— El Berguedà és una comarca que durant tot un segle havia estat bàsicament industrial i també agrícola, i ara ja veiem que les fàbriques que quedaven van tancant i les cases de pagès fent turisme rural com a sortida, perquè la terra tampoc dóna. De tota manera, la gent sempre s'espavila com pot i és d'esperar que ara també ho faci; sempre que deixem de protegir a les multinacionals per apostar més per la gent de casa.

—Almenys, el Barça va bé...

— El Barça bé, però no hi ha gent a l'estadi pels horaris escollits i per tanta televisió. A més, saps que passa, que encara que el Barça els faci de cinc en cinc, hi ha hagut una campanya tan gran contra la Junta de Laporta que això encara repercuteix. Pesa més el partidisme que el joc del Barça.

—En què dedica el temps lliure mossèn?

— Escric i llegeixo, faig els meus articles setmanals, i ara he fet un pròleg que m'ha agradat molt de fer, el del Dietari que sortirà ara de mossèn Armengou. Hem de pensar que mossèn Armengou és un dels millors prosistes que hi hagut a

“Cada home és un món,
cada comarca un univers.
Però la gent d'aquestes
contrades té un traç comú.
És gent de llar de foc.
Feta a hores i hores d'escó
mirant el foc sense dir res,
sense pensar res, només
sentint la barreja de buidor
i silenci que tots duem
a dintre”

.....

“Un país és un amor”

Catalunya en tot el segle XX. Escriu amb la naturalitat i la vivacitat del carrer major d'aquell temps i el seu dietari quedarà com un testimoni gairebé únic no ja de la resistència en una ciutat petita, sinó que tot plegat agafa més volada per poder entendre el fenomen a tot Catalunya, on els capellans van tenir més importància que no sembla, perquè manaven els “menjacapellans”.

A l'àmbit de Berga, i salvant les distàncies, va ser un socràtic, amb el carrer major com a àgora.

—I de projectes literaris en tenim cap?

— Si, en tinc massa, per triar i remenar. Voldria seguir amb un llibre ➔

sobre la història de l'espiritualitat del qual tinc un 30% fet, és el treball de la meva vida, i també m'agradaria fer un llibre sobre les meves vivències a Can Barça. Igualment em faria molta il·lusió traduir *Hamlet* al Berguedà.

—No sabia que el berguedà fos un dialecte o una llengua?

— No, home, vull dir que, a *Hamlet*, li posaria espanyoles de set vetes i llenguatge de taverna. Però, bé, tingues present que són molts projectes i jo no sóc escriptor, sóc capellà i aquesta feina que és de servei a l'amistat passa per davant de tot i, per sort, no em queda gaire temps per escriure, tot el dia tinc gent a casa.

—Ara que parlava del projecte de la història de l'espiritualitat, cap on li sembla que va el vessant espiritual de l'home del segle XXI?

— Hem canviat els codis morals per

"Ja només faltava que se m'endugués el cavall de la guerra. Se'm va endur el cavall de la guerra. Mentre el tramvia anava baixant avall, veia el pare palplantat al bell mig del carrer. La calba, els ulls enfonsats, el cos menut i emmagrit, el gest vençut. Mentre el tramvia anava baixant avall, es feia més menut, més emmagrit, més empobrit. Encara el veig, és la imatge més tràgica que duc a dintre. És la imatge de tots els pares i de totes les mares que veuen marxar un fill cap a la guerra"

allò que considerem políticament correcte, la qual cosa és una carallotada. Per exemple, si a l'**Eto** el tracten de negre això és blasmat però si en aquell mateix moment a un jugador el tracten de "fill de Marfanda" per no dir altra paraula, tan sols perquè és català ningú protestarà. I no parlem de com han tractat a la pobra Reina, que tot i que sigui reina, és dels pocs personatges públics que em mereixen respecte.

Es podria fer un decàleg d'allò

políticament correcte de l'actualitat que fóra exactament el contrari de les taules de la Llei de Moisès. El que impera al món és no santificar les festes, no honrar el pare i la mare, matar, es desitja tot el que té el veí, només hem de veure com estan les hipoteques i els préstecs, els que roben més solen ser els que manen.

A més, jo ja sóc vell, tinc vuitanta-vuit anys, amb una mica de pega en faré noranta, i els anys i la vida passada et donen una lucidesa per entendre les bajanades que d'uns anys enrere ja no tens. Ep! No vull pas rondinar perquè, en últim terme, si crec en Déu crec en l'home, perquè Déu es va fer home, i per tant l'home val la pena, sempre em preocuparia més la vida i la mort d'algú que no les desventures d'una óssa prenyada pels Pirineus. Per cert, espero Queridos mamá y

Ambaixador de Gósol

Mossèn Ballarín i Monset constitueix una de les personalitats més remarcables de la vila de Gósol. Destacat home de lletres, la seva producció literària amb més de 16 títols inclou tota mena de gèneres: des del periodisme literari, fins a la novel·la, l'assaig i la prosa de ficció. Les seves participacions als mitjans de comunicació com ara TV3, Catalunya Ràdio i Ràdio Estel també han contribuït a fer-lo popular arreu de Catalunya.

Però malgrat tot aquest currículum, el que m'agradaria remarcar és la seva qualitat humana, home afable i proper sempre s'ha distingit per la seva implicació amb els gosolans i en la vida del poble, exercint d'ambaixador d'aquest petita però bonica vila berguedana que sempre porta dins el cor. / *Lluís Campmajor, l'alcald*

papà: algun dia també escamparan óssos pels carrers de Barcelona i potser els podríem domesticar i qui sap si serviren per guàrdies urbans.

—Dins d'aquest canvi de codis morals, l'església cada vegada va a menys?

— L'església, com a poble de Déu, sempre se'ns havia ensenyat que era una estructura perfecte, però la realitat és que està feta per homes,

i l'home és imperfecte, de manera que n'ha fet de tots els colors que vulguis, per bé i per mal. Ara hi ha una crisi i l'exemple que dóna la jerarquia espanyola és llastimós però com que crec que està en mans de Déu, espero que s'espavili.

La gent no va a missa perquè la troba avorrida, perquè si dic el que penso és que moltes vegades des

La guerra es va endur l'àvia, el pare i la germana"

.....

"El difícil és veure l'home sencer: per allà no se salva i per allà no es perd"

de l'església en comptes de repartir alegria, escampem tristor. Ens falta el bon humor que dóna l'esperança en creure que Déu també hi fa la seva. Aquí, a Gósol, fem missa, dit amb tots els respectes, de taverna, i a vegades fins i tot a la sala parroquial per estalviar-nos el fred.

—I de mossèn Anglerill, què me'n diu?

— És el rector més bo del món i part de l'estranger. Em va saber molt greu que un periodista parlant de la vinguda del Barça va dir que jo era

el rector de Gósol, quan no arribi ni a vicari.

—Vostè que és amic de Pujol i, sobretot, de Maragall, creu que el país els troba a faltar?

— En Pujol era un superdotat, i en Pasqual a la seva manera també. Són irrepetibles i per l'amor de Déu no em faci dir res més.

—Però vostè ha conegut molts polítics...

— Al llarg de la meua vida molts. Me'n recordo que, a Queralta, hi havien arribat a passar tots, a reposar, a amagar-se, i a trobar-s'hi. Tots s'ajudaven i s'estimaven molt entre ells, però quan va venir la transició, em sap greu dir-ho, em van defraudar, perquè l'amistat es tornà pica-baralla i els partits es van tancar sobre si mateixos. Han posat el partit per davant de Catalunya. La classe política ha perdut la confiança del poble. Mira, si per exem- ➔

→ ple hi ha un 40% d'abstenció hi hauria d'haver un 40% d'escons buits. →

— **Molta unió de boca en el tema de l'estatut, i al final cadascú pel seu compte. Per cert, ara el Constitucional retallarà el “som una nació”, vostè què hi té a dir?**

— Discuteixen si Catalunya és una nació, però fent una mica de gresca ho és tant que fins i tot Berga ho és. **Catalunya no tan sols és una nació, és una nació de nacions petites com ho era Grècia. Aquest deu ser el nostre mal i la nostra sort, que sabem sobreviure però ens costa molt de conviure.**

— **Escolti, vostè és home que ja dona els titulars fets i acabats.**

— Perquè el que dic ja ho he pensat abans. ■

Déu meu, aquest silenci de Queralt. No és la callada erta de la mort, és la vida arribada a ple amb refrecs d'eternitat”

.....

“El bon pagès, el pagès de debò, mai de mai no és un propietari sinó un posseït per la terra. Mai cap pagès de veres no trepitjarà la terra sentint-se'n amo; hi passarà sentint-se'n fill, amb arrels terra endins”

.....

... “ser capellà és un bé de Déu, us ho diu un que no tenia cap ganes de ser-ho i que li costa molt de ser-ho”

La cosina colombiana

Passeig de Gràcia avall ens trobem mossèn Ballarín amb una noia, la “cosina colombiana”, dels seus parents transatlàntics que no fa gaire va descobrir i que han motivat uns quants viatges al país i diversos papers de qui tan bé es mou en el camp de la pastoral mediàtica. Aprofito per a fer-los una foto. Estan riallers: ell, el de sempre, i ella... bé, amb la rosa de Sant Jordi, el mòbil, el casc de la moto, la bossa verd pistatxo a l'espatlla i un top discret. El mossèn se'n va amb un “Ja ens veurem allà dalt” de complicitat gosolana. Diu que ve de signar llibres al costat del Nobel José Saramago, que ahir va ser a Navarcles pel Festival de Cinema Solidari, i aquest lloc, Navarcles, em recorda que he de trobar un exemplar de “K. L. Reich”, de J. Amat-Piniella, de Manresa, com la Gemma Espelt, a qui dec el coneixement del Blue Tropic.

Un escrit breu de Benigne Rafart sobre Mn. Ballarín.

JOAN LAPORTA I ESTRUCH (*)

Terra d'amic

Gósol, Berga... Aquesta temporada la celebració de les juntes itinerants del FC Barcelona m'ha portat dues vegades al Berguedà. Ha estat com obrir aquella capsula plena de records que tothom té més o menys protegida. Aquell Berguedà tèxtil, creuat de sud a nord per una carretera petita i plena de revolts, ha deixat pas a una comarca que ara es mou aprofitant una autovia moderna que permet veure des del seu nou traçat alguns vestigis fascinants: parlo d'aquest patrimoni únic que són les colònies tèxtils i algun tros de terra que encara avui deixa entreveure que un dia –aviat farà quaranta anys!– hi passava un tren que molt lentament transportava, hivern i estiu, il·lusions, patiments i potser més d'una i dues utopies, de dalt a Guardiola fins a baix a l'estació de Plaça Espanya, a Barcelona.

Res, que aquest viratge de memòria geogràfica, és per dir que hi ha coses que, sovint sense ni gairebé adonar-nos-en, canvien obstinadament, mentre que d'altres, com el ferro fred, mantenen la seva naturalesa. És el cas de l'amistat, un valor segur tant en temps de tranquil·litat com de sotragades.

I en el meu cas, parlar del Berguedà i de l'amistat, em porta a Mossèn Ballarín. El mossèn em busca quan sap que em pot oferir un bon consell, i especialment sap com fer-s'ho per trobar-me quan les situacions són complexes i delicades. Com un bon amic, sempre sap ser-hi. Li ho agraeixo.

Vostès el coneixen bé. Dels anys de Queralta i ara a Gósol, un racó de país fet de la mesura exacte per acollir la humanitat del Mossèn.

Escollar-lo és un plaer. Certament sap molt. Ara parla de l'antiga Atenes ara de les patates emmascarades que fan a tocar d'Avià. I sap molt per la seva memòria, per les seves hores de lectura i d'estudi, però també pel seu gust innat per la conversa. A banda, la fortalesa i la solidesa del seu gruix intel·lectual és una bona prova que poques coses importants es poden improvisar, i encara menys, deixar a l'atzar.

El Mossèn és dels nostres perquè estima el Barça. Però sobretot és dels seus. Sí, on sigui i davant de qui sigui, sempre exerceix de berguedà orgullós. En aquest sentit, poden estar tranquils, és un noble ambaixador de la comarca.

A vegades explico que la riquesa del seu llenguatge i la profunditat de les seves reflexions necessiten camp per córrer. En termes futbolístics és tant com dir que al Mossèn se'l coneix bé i se'n gaudeix quan la pilota és fora de l'àrea i hi ha espai per trenar una jugada. Se l'ha de saber escoltar. I s'ha de fer amb la mirada innocent de qui torna a somiar un gol ja celebrat.

Ras i curt, Mossèn Ballarín és l'amic que té el do de convertir la sobretaula en una experiència agraïda. La taula, el fum de l'havà i la claror de Gósol, són l'espai perfecte per a forjar-hi lligams i complicitats.

Vostres que teniu a tocar l'experiència del Mossèn, aprofiteu-la.

(*) President del Futbol Club Barcelona